

การจัดการความรู้การวิจัย ปี 2558

(Research Knowledge Management)

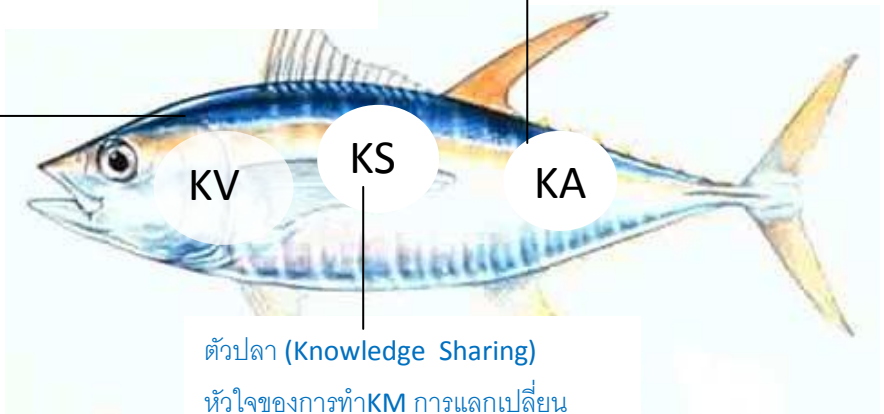
เรื่อง การเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่

หัวปลา(Knowledge Vision)

“ทำ KM ไปเพื่ออะไร “กำลังไป
ทางไหน

หางปลา (Knowledge Asset)

“ระดับทาง “สร้างคลังให้พลัง
ความรู้เชื่อมโยงเครือข่าย CoP

ตัวปลา (Knowledge Sharing)

หัวใจของการทำKM การแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ฝ่ายวิจัยและการจัดการความรู้ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 1

การจัดการความรู้

การจัดการความรู้ หรือที่เรียกย่อๆ ว่า KM คือ เครื่องมือ เพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 3 ประการไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ บรรลุเป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (วิจารณ์ พานิช อ่างใน kmi.or.th เข้าถึงวันที่ 17 สิงหาคม 2555)

ประเภทความรู้

ความรู้นั้นอาจแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ(วิจารณ์ พานิช อ่างใน kmi.or.th เข้าถึงวันที่ 17 สิงหาคม 2555)

1. ความรู้เด่นชัด (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่อยู่ในรูปแบบที่เป็นเอกสาร งานวิชาการ ที่อยู่ในตำรา คู่มือปฏิบัติงาน
2. ความรู้ซ่อนเร้นหรือความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่มีอยู่ในบุคคล เป็นประสบการณ์ที่สั่งสมมายาวนาน เป็นความรู้ที่รู้จากการปฏิบัติ หรือเป็นภูมิปัญญา

โดยที่ความรู้ทั้ง 2 ประเภทนี้มีวิธีการจัดการที่แตกต่างกัน การจัดการ “ความรู้เด่นชัด” จะเน้นไปที่การเข้าถึงแหล่งความรู้ ตรวจสอบ และตีความได้ เมื่อนำไปใช้แล้วเกิดความรู้ใหม่ นำมาสรุปเพื่อใช้อ้างอิง หรือให้ผู้อื่นเข้าถึงได้ต่อไป ส่วนการจัดการ “ความรู้ซ่อนเร้น” นั้นจะเน้นไปที่การจัดเวทีเพื่อให้มีการแบ่งปันความรู้ที่อยู่ในตัวผู้ปฏิบัติ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ ที่แต่ละคนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ได้ต่อไป

ในชีวิตจริง ความรู้ 2 ประเภทนี้จะเปลี่ยนสถานภาพ สลับปรับเปลี่ยนไปตลอดเวลา บางครั้ง Tacit ก็ออกมาเป็น Explicit และบางครั้ง Explicit ก็เปลี่ยนไปเป็น Tacit

ภาพที่ 1 แสดงถึงรูปแบบขององค์ความรู้ที่เด่นชัดและความรู้ที่ฝังลึก

ที่มา : (วิจารณ์ พานิช อ้างใน kmi.or.th ,2555)

โมเดลปลาหู

ภาพที่ 2 โมเดล ปลาหู

“โมเดลปลาหู” เป็นโมเดลอย่างง่าย ที่เปรียบการจัดการความรู้ เหมือนกับปลาหูหนึ่งตัวที่มี ๓ ส่วน คือ

1. ส่วน “หัวปลา” (Knowledge Vision- KV) หมายถึง ส่วนที่เป็น เป้าหมาย วิสัยทัศน์ หรือทิศทางของการจัดการความรู้ โดยก่อนที่จะทำ การจัดการความรู้ ต้องตอบให้ได้ว่า “เราจะทำ KM ไปเพื่ออะไร ?” โดย “หัวปลา” นี้จะต้องเป็นของ “คุณกิจ” หรือ ผู้ดำเนินกิจกรรม KM ทั้งหมด โดยมี “คุณเอื้อ” และ “คุณอำนวย” คอยช่วยเหลือ
2. ส่วน “ตัวปลา” (Knowledge Sharing-KS) เป็นส่วนของการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญ ซึ่ง “คุณอำนวย” จะมี บทบาทมากในการช่วยกระตุ้นให้ “คุณกิจ” มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ โดยเฉพาะความรู้ซ่อนเร้นที่มีอยู่ในตัว “คุณกิจ” พร้อมอำนวยให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบเป็นทีม ให้เกิดการหมุนเวียนความรู้ ยกระดับความรู้ และเกิดนวัตกรรม
3. ส่วน “หางปลา” (Knowledge Assets-KA) เป็นส่วนของ “คลัง ความรู้” หรือ “ขุมความรู้” ที่ได้จากการเก็บสะสม “เกร็ดความรู้” ที่ได้

จากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “ตัวปลา” ซึ่งเราอาจเก็บส่วนของ “หางปลา” นี้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น ICT ซึ่งเป็นการสกัดความรู้ที่ซ่อนเร้นให้เป็นความรู้ที่เด่นชัด นำไปเผยแพร่และแลกเปลี่ยนหมุนเวียนใช้ พร้อมยกระดับต่อไป

คนสำคัญที่ดำเนินการจัดการความรู้

1. ผู้บริหารสูงสุด (CEO)

ผู้บริหารสูงสุด ต้องเห็นคุณค่า และดำเนินการผลักดันให้เกิดการจัดการความรู้ในหน่วยงาน เป็นผู้ริเริ่มการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ โดยกำหนดบุคคลในองค์กรที่ทำหน้าที่ คุณเอื้อ (ระบบ) ของKM

2. คุณเอื้อ (Chief Knowledge Officer-CKO)

คุณเอื้อ มีหน้าที่ในการปรึกษาหารือกับผู้บริหารสูงสุด ในการจัดทำ การจัดการความรู้ในองค์กร และทำหน้าที่หาคุณ “คุณอำนวย” และร่วมกับ “คุณอำนวย” จัดให้มีการกำหนด “เป้าหมาย/ หัวปลา” ในระดับย่อยๆ ของ “คุณกิจ/ ผู้ปฏิบัติงาน”, คอยเชื่อมโยง “หัวปลา” เข้ากับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ขององค์กร, จัดบรรยากาศแนวราบ และการบริหารงานแบบเอื้ออำนาจ (empowerment), ร่วมแบ่งปัน ทักษะในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินการจัดการความรู้โดยตรง และเพื่อแสดงให้เห็น “คุณกิจ” เห็นคุณค่า ของทักษะดังกล่าว, จัดสรรทรัพยากรสำหรับใช้ในกิจกรรมจัดการความรู้ พร้อมคอยเชื่อมโยงการจัดการความรู้เข้ากับกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ทั้ง ภายในและนอกองค์กร, ติดตามความเคลื่อนไหวของการดำเนินการ ให้ คำแนะนำบางเรื่อง และแสดงท่าที ชื่นชมในความสำเร็จ อาจจัดให้มีการ

ยกย่องในผลสำเร็จและให้รางวัลที่อาจไม่เน้นสิ่งของ แต่เน้นการสร้าง
ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ

3. คุณอำนวย (Knowledge Facilitator-KF)

เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกในการจัดการความรู้ ความสำคัญของ
“คุณอำนวย” อยู่ที่การเป็นนักจุดประกายความคิด และการเป็นนัก
เชื่อมโยง โดยต้องเชื่อมโยงระหว่างผู้ปฏิบัติ (“คุณกิจ”) กับผู้บริหาร
 (“คุณเอื้อ”), เชื่อมโยงระหว่าง “คุณกิจ” ต่างกลุ่มภายในองค์กร และ
เชื่อมโยง การจัดการความรู้ภายในองค์กรกับภายนอกองค์กร โดยหน้าที่
ที่ “คุณอำนวย” ควรทำ คือ

- ร่วมกับ “คุณเอื้อ” จัดให้มีการกำหนด “หัวปลา” ของ “คุณกิจ”
อาจจัด “มหกรรม หัวปลา” เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของ “หัวปลา”
- จัดตลาดนัดความรู้ เพื่อให้ “คุณกิจ” นำความสำเร็จมาแลกเปลี่ยน
เรียนรู้
- ถอดความรู้ออกมาจากวิธีทำงานที่นำไปสู่ความสำเร็จนั้น เพื่อ
การบรรลุ “หัวปลา”
- จัดการคูงาน หรือกิจกรรม “เชิญเพื่อนมาช่วย” (Peer Assist)
เพื่อให้บรรลุ “หัวปลา” ได้ง่าย หรือเร็วขึ้น โดยที่ผู้นั้นจะอยู่ใน
หรือนอกองค์กรก็ได้ เรียนรู้วิธีทำงานจากเขา เชิญเขามาเล่า หรือสาธิต
- จัดพื้นที่เสมือนสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสำหรับเก็บ
รวบรวมขุมความรู้ที่ได้
- เช่น ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ซึ่งรวมทั้งเว็บไซต์
เว็บบอร์ด เว็บบล็อก อินทราเน็ต
- จัดหมายข่าว เป็นต้น
- ส่งเสริมให้เกิด ชุมชนแนวปฏิบัติ (CoP – Community of Practice)

ในเรื่องที่เป็นความรู้

- หรือเป็นหัวใจในการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร
- เชื่อมโยงการดำเนินการจัดการความรู้ขององค์กร กับกิจกรรมจัดการความรู้ภายนอก
- เพื่อสร้างความศรัทธา และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภายนอก

4. คุณกิจ (Knowledge Practitioner-a KP)

“คุณกิจ” หรือผู้ปฏิบัติงาน เป็นพระเอก หรือนางเอกตัวจริงของการจัดการความรู้ เพราะ “คุณกิจ” เป็นเจ้าของ “หัวปลา” เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมจัดการความรู้แทบทั้งหมด และเป็นผู้ที่มีความรู้ (Explicit Knowledge & Tacit Knowledge) และเป็นผู้ที่ต้องมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้ หา สร้าง แปลง ความรู้เพื่อการปฏิบัติให้บรรลุถึง “เป้าหมาย / หัวปลา” ที่ตั้งไว้

5. คุณประสาน (Network Manager)

เป็นผู้ที่คอยประสานเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดการความรู้ระหว่างหน่วยงาน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวงที่กว้างขึ้น เกิดพลังร่วมมือทางเครือข่ายในการเรียนรู้และยกระดับความรู้แบบทวีคูณ

บทที่ 2

การจัดการความรู้ด้านงานวิจัย

การจัดการความรู้ด้านงานวิจัย ได้ดำเนินการมานานแล้ว เพียงแต่ว่าไม่ได้ดำเนินการทำเต็มรูปแบบ ส่วนใหญ่ผู้ที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยมักจะมีระบบพี่เลี้ยง (Mentor) ระบบผู้ให้คำปรึกษา (consult) ผู้ฝึกสอน (coaching) การจัดการความรู้มักจะเป็นรูปแบบที่ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานวิจัยไปยังนักวิจัยรุ่นใหม่หรือนักวิจัยคนอื่นๆ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อการทำงานวิจัย หรือการดำเนินการทำการวิจัยในลักษณะที่ที่จะต้องมีการปรึกษาหารือกันในการกำหนดหัวข้องานวิจัย กำหนดคำถามงานวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย ไปจนถึงวิธีการทำการวิจัยมาเพื่อให้ได้รับคำตอบ การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัย การอภิปรายข้อค้นพบจากการวิจัย และข้อเสนอแนะ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้นำไปสู่การถ่ายทอดความรู้จากผู้หนึ่งไป อีกผู้หนึ่งในกระบวนการทำวิจัย

ในการทำการวิจัยเมื่อมีการเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้เหล่านี้ผ่านการทำกระบวนการกลุ่มหรือ Focus group ในกลุ่มผู้รู้เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำผลสรุปที่ได้ไปเผยแพร่จนนำไปสู่การปรับปรุงงานวิจัยให้สมบูรณ์สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยเครื่องมือในการจัดการความรู้ เหมือนกับการร่วมคิด ร่วมแชร์ประสบการณ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมวิเคราะห์ และร่วมใช้และนำไปสู่ร่วมกันเผยแพร่ความรู้นั้นคือ การจัดการความรู้ด้านงานวิจัย

การจัดการความรู้ด้านการวิจัยอาจจะดำเนินการในลักษณะการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยภายในองค์กร

อย่างเช่น วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก ได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในblog ขององค์กร เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และการวิจัยที่ได้นำเสนอถึงประสบการณ์ของอาจารย์สุรางค์ เก่งสวัสดิ์ ที่ เล่าถึงประสบการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ชุมชนกับการมองประเด็น งานวิจัย พร้อมเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามาแสดงความคิดเห็นเป็นต้น (วสส พิษณุโลก KM ห้อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ <http://www.scphpl.ac.th/km> เข้าถึงวันที่ 17 สค. 55) หรือการจัด กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำวิจัยโดยการเขียนเป็นประสบการณ์ บทความ เช่น เลือกรหัสวิจัยอย่างไรดี และเรื่อง การทบทวนเอกสาร การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย การถ่ายโยงกรอบแนวคิดในการวิจัย สู่ เครื่องมือในการทำวิจัย ของ ศรีสุดา คล้ายคล่องจิตร ที่เขียนไว้ใน NS KM ของคณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหิดล (<http://www.elearning.ns.mahidol.ac.th/km/index.php/research-knowledge-section>) ทำให้นักวิจัยที่ต้องการทำวิจัยสามารถนำ ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการคิดหัวข้อวิจัย เป็นต้น

นอกจากblog หรือการเขียนบทความเพื่อถ่ายทอดความรู้แล้ว บางครั้งการจัดกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็สามารถที่จะกระทำ ได้ โดยมีวิทยากรที่มาสร้างกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ทุกคนสามารถ ถ่ายทอดประสบการณ์จากการเริ่มต้นที่คำถาม ที่จะนำไปสู่การสร้างการ ถ่ายทอด แล้วมีกระบวนการจดบันทึก วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล สรุปผลจนไปสู่การนำเสนอข้อมูลองค์ความรู้ที่จะถ่ายทอดให้กับผู้คน ทั่วไปได้รับทราบ หรืออาจจะเป็นการใช้วิธีการที่ให้ทุกคนถ่ายทอด ประสบการณ์ผ่านแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นก็นำมาสังเคราะห์ เป็นองค์ความรู้ขององค์กรก็สามารถที่จะกระทำได้

สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นการจัดการความรู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้
นักวิจัยนำความรู้ที่เป็นtacit knowledge ถ่ายทอดออกมาให้ผู้คนที่
ได้รับรู้ เรียนรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อองค์กรจะสามารถมีองค์
ความรู้เหล่านี้ได้อยู่ภายในองค์กร

บทที่ 3

การจัดการความรู้ด้านงานวิจัยคณะสังคมศาสตร์

กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management)

กระบวนการจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เกิดพัฒนาการของความรู้ หรือการจัดการความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ

1. การบ่งชี้ความรู้ เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายคืออะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เราจำเป็นต้องใช้อะไร ขณะนี้เรามีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด อยู่ที่ใคร
2. การสร้างและแสวงหาความรู้ เช่นการสร้างความรู้ใหม่ แสวงหาความรู้จากภายนอก รักษาความรู้เก่า กำจัดความรู้ที่ใช้ไม่ได้แล้ว
3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ เป็นการวางโครงสร้างความรู้ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในอนาคต
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์
5. การเข้าถึงความรู้ เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) Web board บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ทำได้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็นเอกสาร ฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge จัดทำเป็นระบบ ทีมข้ามสายงาน กิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบพี่เลี้ยง การสับเปลี่ยนงาน การเยี่ยมตัว เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

7. การเรียนรู้ ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการเรียนรู้จากสร้างองค์ความรู้ การนำความรู้ในไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการจัดการความรู้ของคณะสังคมศาสตร์

ในกระบวนการจัดการความรู้ของงานวิจัยในคณะสังคมศาสตร์นั้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการจัดการความรู้ ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้ เป็นการพิจารณาว่าคณะสังคมศาสตร์ มีประเด็นงานวิจัยอะไรบ้างที่เป็นพันธกิจ และมีเป้าหมายอะไรในปี 2558 พบว่าจากการประชุมร่วมกันครั้งแรกของคณะอนุกรรมการจัดการความรู้ฝ่ายวิจัยของคณะสังคมศาสตร์ในวันที่ 25 ธันวาคม 2558 ได้กำหนดประเด็นที่จะนำมาจัดการความรู้ด้านการวิจัย พบว่าปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานคือ นักวิจัยมักจะทำวิจัยและไม่ค่อยนำเสนอในรูปแบบการเขียนบทความวิจัย งานวิจัยมักจะมีชิ้นไม่ได้เผยแพร่ การจัดการความรู้ด้านการวิจัยในปี 2558 จึงกำหนดเป็นเรื่อง การเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ เราจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ด้านใน

การเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ให้มากยิ่งขึ้น นำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุการทำงานอย่างรวดเร็วจึงต้องหาวิทยากรมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นนี้

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ เมื่อกำหนดประเด็นที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้เรื่องการเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ จำเป็นต้องแสวงหาความรู้จากภายนอก คือเชิญวิทยากรคือ อาจารย์สุธาทิพย์ ชวนะเวสสกุล มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเขียนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ กับคณาจารย์ที่เคยขอโครงการวิจัย และแลกเปลี่ยนกับนักวิจัยท่านอื่นๆในคณะสังคมศาสตร์จนได้การสังเคราะห์วิธีการที่จะเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ ของคณะสังคมศาสตร์ ควรทำอย่างไร

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ ในคณะสังคมศาสตร์ ได้วางโครงสร้างของความรู้ เก็บความรู้และพร้อมจะเผยแพร่ความรู้อย่างเป็นระบบ โดยวางแผนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แล้วจัดทำเล่ม km เพื่อเผยแพร่ไปยังภาควิชา และคณาจารย์ในคณะเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้และเก็บความรู้ในเวปไซด์ของฝ่ายวิจัยและการจัดการความรู้ของคณะสังคมศาสตร์

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์

5. การเข้าถึงความรู้ คณะสังคมศาสตร์ ได้เผยแพร่เอกสารการจัดการความรู้ของปี 2558 โดยจัดทำเป็นเล่มการจัดการความรู้ เผยแพร่ไปยังคณาจารย์ในคณะสังคมศาสตร์ และนำไปเผยแพร่ในหน้าเวปไซด์ทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ จัดทำเป็นเอกสาร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เมื่อมีความต้องการเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง

7. การเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ประชาคมนักวิจัย
เข้าใจในการทำงานวิจัยไม่ได้จบเพียงแค่การสร้างผลงานวิจัยแต่ต้อง
นำไปสู่การเผยแพร่ เกิดการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ เพื่อให้เกิดความ
ต่อเนื่องในการใช้ความรู้

ในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพการวิจัย มี
กระบวนการในการจัดการความรู้ของฝ่ายวิจัยและการจัดการความรู้
คณะสังคมศาสตร์ โดยการประชุมร่วมกันครั้งแรกของคณะอนุกรรมการ
จัดการความรู้ของคณะสังคมศาสตร์ในวันที่ 25 ธันวาคม 2558

จากนั้นฝ่ายวิจัยและการจัดการความรู้จึงดำเนินการจัด
กระบวนการกลุ่มภายในโครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยคณะ
สังคมศาสตร์ ในวันที่ 9 สิงหาคม 2559 ณ ห้องประชุมชั้น 4 อนันต์
เจียมเจริญ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาการคือ อาจารย์ดร.สุชาติพิย
ชวณะเวสสกุล และรองคณบดีฝ่ายวิจัยและการจัดการความรู้คือ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์กัลยาณี กุลชัย เป็นผู้ดำเนินการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
โดยมีคณาจารย์ที่เป็นนักวิจัยของคณะสังคมศาสตร์ เข้าร่วมทั้งหมด 10
คน ได้แก่ คณาจารย์จากภาควิชาต่างๆ โดยมีกระบวนการในการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ ใช้
กระบวนการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) โดยการเริ่มต้นในการ
สนทนา

1. บอกรูมิลหลังของผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้ง 5
ภาควิชา เพื่อนำไปสู่การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง การเขียน
บทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ หลังจากนั้น ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์กัลยาณี กุลชัย ได้ให้ความรู้ว่าการเป็นองค์กรของการ
เรียนรู้ ต้องมีการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในเรื่องการ
เขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับ

นักวิจัยโดยเฉพาะสายวิชาการที่จำเป็นต้องนำงานวิจัยที่ทำแล้วเสร็จเผยแพร่เพื่อเป็นไปตามเงื่อนไขโดยเฉพาะเวลาที่จะต้องขอตำแหน่งทางวิชาการ ในครั้งนี้ได้รับเกียรติจากอาจารย์สุธาทิพย์ ชวนนะเวสสกุล ซึ่งเป็นอาจารย์สายวิชาการที่มีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ปีละหลายเรื่องด้วยกัน

2. อาจารย์สุธาทิพย์ ชวนนะเวสสกุล ได้ให้ความรู้เรื่องของการเขียนบทความวิจัยที่การตีพิมพ์เผยแพร่ มีดังนี้

1) งานวิจัย 1 เรื่องสามารถที่จะแยกการนำเสนอเพื่อการเผยแพร่ตีพิมพ์ได้หลายบทความวิจัย แต่เนื้อหาจะต้องไม่ซ้ำกัน และสามารถอ้างอิงถึงกันได้

2) การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย ควรที่จะเป็นการตีพิมพ์แบบฉบับสมบูรณ์ (full paper) มากกว่าแบบมีเพียงการตีพิมพ์เพียงบทคัดย่อ (abstract) เพราะถ้าตีพิมพ์เพียงabstract จะไม่สามารถนำมาใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการได้

3) ก่อนเขียนบทความวิจัย ควรวางแผนในการเขียนว่าจะเขียนเรื่องอะไร ขอบเขตเนื้อหาของบทความวิจัย ในขั้นแรกอาจจะเขียนไว้ก่อนในส่วนที่สามารถจะเขียนได้ เมื่อมีผลการวิจัยออกมาก็สามารถเขียนส่วนที่เหลือได้ และจะสามารถเขียนเสร็จได้ทันในเวลาที่กำหนดในการส่งบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่

4) การเขียนบทความวิจัย รูปแบบของการเขียนบทความวิจัยขึ้นอยู่กับแหล่งที่เราจะตีพิมพ์เผยแพร่ที่จะมีการกำหนดformat มาว่าจะใช้แบบไหน ก็ดำเนินการตามนั้น เพื่อไม่ให้ผิดและไม่ถูกตีกลับ

5) งานวิจัย 1 เรื่องสามารถเขียนบทความวิจัยได้หลายบทความ จากงานแรกการทบทวนวรรณกรรมสามารถตีพิมพ์ได้ใน

ลักษณะบทความวิชาการ ที่มีการสังเคราะห์และเขียนเป็นบทความ
วิชาการ

สำหรับบทความอื่นสามารถเขียนบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์
เผยแพร่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดย 1 วัตถุประสงค์เพื่อสามารถ
ทำได้แล้วเสร็จสามารถเขียนได้ 1 บทความ และสามารถนำไปใช้เป็นการ
อ้างอิงในบทความต่อไปที่เป็นอีกวัตถุประสงค์ได้ จะทำให้นักวิจัย
สามารถมีบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ได้อีก 2 บทความวิจัย รวม
เป็น 3 บทความวิจัย

6) การเขียนบทความวิจัยจะเขียนง่ายกว่าบทความ
วิชาการเนื่องจากบทความวิจัยผ่านกระบวนการทำวิจัยมาอยู่แล้วทำให้
ได้น้อยกว่าเขียนได้ง่ายกว่า

7) การตีพิมพ์บทความวิจัยในproceeding จะถูกอ้างอิง
(cited) น้อยกว่า การตีพิมพ์ในวารสาร โดยเฉพาะในวารสารที่อยู่ในฐาน
สูงๆ การอ้างอิงจะมากกว่า และน่าเชื่อถือมากกว่าการไปแค่
proceeding และมีเพียงรายงานสืบเนื่องจากการไปประชุม

8) การหาแหล่งตีพิมพ์ นักวิจัยสามารถหาแหล่งตีพิมพ์ได้
จากแหล่งตีพิมพ์ที่ใช้ประจำ กับแหล่งตีพิมพ์ที่เราค้นคว้าเอกสารเพื่อ
นำมาใช้ในการเรียนการสอนของนักวิจัยที่จะต้องนำมาใช้ในศาสตร์ของ
ตน ซึ่งถ้าสนใจให้เก็บformat ไว้ และเขียนตามformat และนำส่ง
วารสารนั้นๆ ก็จะช่วยได้มาก

9) การเลือกสถานที่ไปประชุม สัมมนาเพื่อลงตีพิมพ์ใน
Proceeding ควรเลือกการประชุมที่จัดมาจำนวนครั้งหลายๆครั้ง และ

ควรเป็นการประชุมที่มีเจ้าภาพในการร่วมจัดมากกว่า 3-5 หน่วยงานขึ้นไป เพื่อการรับรองว่างานประชุมนั้นมีมาตรฐาน สามารถนำมาใช้ได้ แต่ก็มิใช่ข้อควรระวังเพราะถ้านงานประชุมหรือวารสารที่มีหน่วยงานจัดด้วยหน่วยงานที่ไม่น่าเชื่อถือบางครั้งก็เป็นBeall's list และส่วนใหญ่เป็นวารสารที่มักจะonline จัดด้วยประเทศที่ไม่น่าเชื่อถือ

10) ก่อนส่งบทความไปตีพิมพ์ในวารสารควรตรวจสอบรายชื่อวารสารใน Beall's list หรือวารสารที่มีลักษณะ predatory publishers ถึงแม้ว่าจะอยู่ในฐานข้อมูล scopus เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่อง การนำผลงานไปขอตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานไม่เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ การพิจารณารางวัล ฯลฯ

11) การพิมพ์บทความวิจัยในวารสาร ควรเลือกวารสารที่มี impact factor สูง เนื่องจากนักวิจัยจะสามารถให้คนอื่นอ้างอิงได้มาก เป็นแรงจูงใจให้ไปตีพิมพ์ในวารสารที่มี impact factor สูง จะทำให้นักวิจัยมีการอ้างอิงได้สูง

12) การมอบหมายงานนิสิตทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท สามารถใส่ชื่อบทความวิจัยของเราที่ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว โดยเฉพาะในวารสารเพื่อให้นิสิตได้ไปอ้างอิง ก็จะเป็นการcitation ได้อย่างหนึ่ง

13) ควรมอบบทความวิจัยสะสมเขียนไว้บ้างเพื่อสามารถส่งตีพิมพ์ได้ทันกำหนดของแต่ละฐานตีพิมพ์ เพราะบางครั้งการเจอฐาน/หน่วยงานที่รับตีพิมพ์อาจอยู่ในระยะเวลาจำกัดเขียนไม่ทัน

14) สำหรับการเขียนบทความวิจัยเป็นภาษาต่างประเทศ มีหลายหน่วยงานที่รับจ้างตรวจภาษาอังกฤษก่อนลงในวารสารที่อยู่ในฐานสูงๆ เช่น editage สามารถจัดค่าใช้จ่ายเป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณการขอโครงการวิจัย ซึ่งนักวิจัยควรให้มีการedit ตรวจแก้ไขก่อนส่งเพื่อที่จะได้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผลงานของเราไม่โดนปฏิเสธ

จากนั้นทางที่ประชุมด้วยการนำของรองคณบดีฝ่ายวิจัยและการจัดการความรู้ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยด้วยกัน ในการตีพิมพ์เผยแพร่ เริ่มจาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุลศักดิ์ ชาญณรงค์ จากภาควิชารัฐศาสตร์ ซึ่งก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งมีความคิดเห็นว่าการทำงานวิจัยควรทำงานวิจัยหลายๆเรื่องในปีเดียวกัน ระหว่างที่ทำก็แอบเขียนบทความวิจัยไปเรื่อยๆ รอผลการวิจัย เมื่อได้ผลการวิจัยแล้วก็จะสามารถเขียนได้เสร็จทันตามเวลาที่ควรส่ง

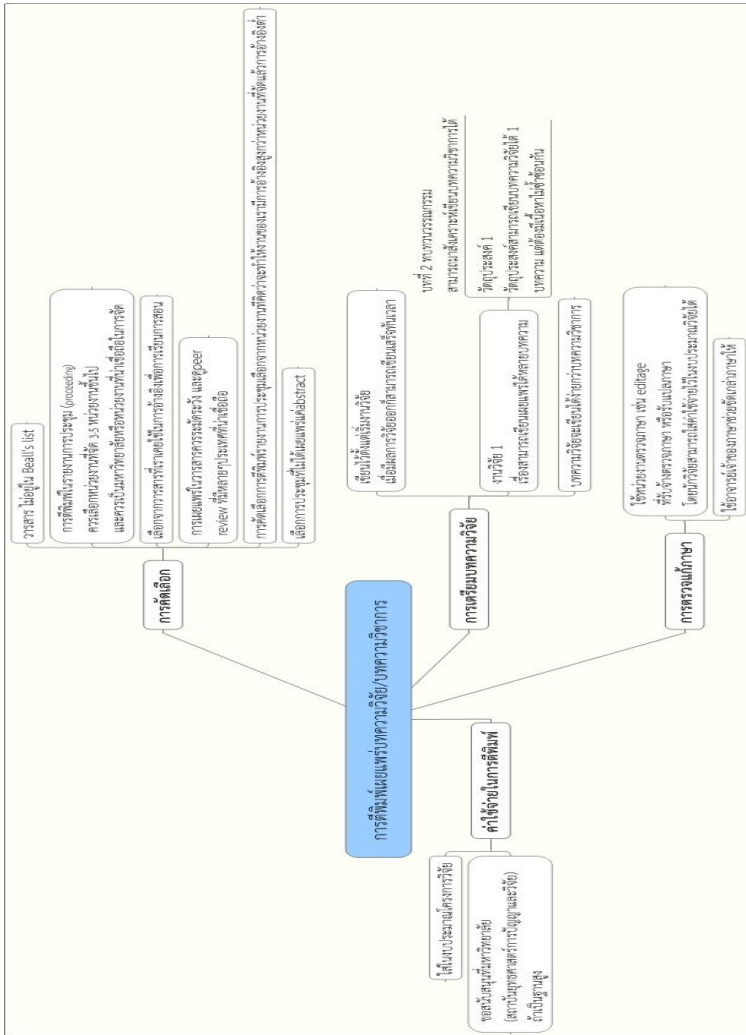
บทความวิชาการก็ใช้บทที่ 2 ในการทบทวนวรรณกรรมมาใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้วนำเสนอตีพิมพ์เผยแพร่ และสำหรับตัวเองจะเลือกเรื่องที่ชอบเสมอ ทำให้กระตือรือร้น ไม่เบื่อ และหาที่ตีพิมพ์ได้ง่าย

อาจารย์ นาฏอนงค์ นามบุตดี จากภาควิชาบริหารธุรกิจ การตีพิมพ์ในวารสารสำหรับงานวิจัยจะเขียนได้ง่ายกว่า เพราะสามารถใช้ผลการศึกษาในงานวิจัยมาเขียน สำหรับบทความวิชาการจะเขียนได้ยากกว่า เนื่องด้วยประสบการณ์ยังน้อยความลุ่มลึกในการเขียนยังไม่มีดีพอ ซึ่งต้องพยายามใช้ฐานข้อมูลที่อิงกับ scopus

อาจารย์ปิยะนาถ อังควาณิชกุล จากภาควิชาประวัติศาสตร์ การตีพิมพ์ในวารสาร จะสามารถใช้งานที่เขียนไปตีพิมพ์นำมาใช้ citation ในรายวิชาที่สอนได้ ทำให้หนังสือสามารถเอาไปอ้างอิงได้ สำหรับงานรายงานการประชุมวิจัยระดับชาติ เช่น งาน มศว วิจัย มีการอ้างอิงน้อยมาก ในขณะที่ smart ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน 4 หน่วยงาน ทำให้มีการเผยแพร่และอ้างอิงได้มากกว่า

อ.อัจฉริยา ศักดิ์ณรงค์ จากภาควิชาบริหารธุรกิจ ซึ่งเข้าร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ บอกว่าสำหรับตัวเองมีการตีพิมพ์บ้างแต่ไม่มาก ส่วนใหญ่ก็เป็นการตีพิมพ์ในรายงานการประชุมทั้งระดับชาติ และระดับนานาชาติ ครั้งนี้มาฟังเพื่อนำไปใช้ในการตีพิมพ์เผยแพร่

ซึ่งสามารถสรุปและสังเคราะห์การตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ด้านการตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยของคณะสังคมศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

วิจารณ์ พานิช. 2555.การจัดการความรู้คืออะไร.สถาบันส่งเสริมการ

จัดการความรู้เพื่อสังคม. สืบค้น 17 สค. 2555. จาก

<http://www.kmi.or.th/kmi-articles/prof-vicharn-panich/28-0001-intro-to-km.html>.

วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร. KM ห้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สืบค้น 17

สค. 55 จาก <http://www.scphpl.ac.th/km>

คณะสังคมศาสตร์. 2558. ใน การจัดทำคู่มือแก่นักวิจัยและจรรยาบรรณ

นักวิจัย. จาก <http://www.swusocresearch.com/>

[images/example2556/index.html](http://www.swusocresearch.com/images/example2556/index.html).